

Podatek VAT – analiza opłacalności rozliczania się na zasadach ogólnych indywidualnego gospodarstwa rolnego – cz. III

Przedmiotem niniejszej analizy jest indywidualne gospodarstwo rolne, które położone jest na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Powierzchnia gruntów własnych w 2020 roku wynosiła 33 ha. Gospodarstwo prowadzi produkcję roślinną oraz zwierzęcą. Wśród produkcji roślinnej największy udział mają buraki cukrowe oraz kukurydza pastewna. Z kolei produkcja zwierzęca obejmuje bydło opasowe oraz krowy mleczne. Gospodarstwo w głównej mierze specjalizuje się w produkcji mleka.

W skład majątku gospodarstwa rolnego wchodzi m.in. budynki inwentarskie, wiaty, garaże oraz płyta obornikowa. Do środków transportowych należy zaliczyć ciągniki oraz przyczepy rolnicze. Spory udział mają także maszyny i urządzenia wykorzystywane w produkcji, spośród których należy wymienić: pług obracany, siewnik rzędowy, agregat uprawowy, opryskiwacz, prasę, kosiarkę rotacyjną, zgrabiarkę, rozsiewacz nawozów, wóz paszowy, ładowacz czołowy oraz zbiorniki na mleko. Na finansowy majątek trwałe składają się posiadane udziały członkowskie w mleczarni i banku spółdzielczym.

Od 2015 roku gospodarstwo uczestniczy w Systemie Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych – Polski FADN. Ze względu na lokalizację należy do reprezentatywnej próby badawczej z regionu Wielkopolska i Śląsk. Dane rachunkowe uzyskane z tejże rachunkowości są bardzo obszerne ze względu na to, iż zawierają informacje nie tylko finansowe, ale także o stanie majątkowym czy osiągniętych wynikach ekonomicznych. Niemniej jednak na potrzeby przeprowadzenia kalkulacji opłacalności rozliczania się na zasadach ogólnych wykorzystano rachunkowość podatkową – ewidencję sprzedaży i zakupów.

Właściciel gospodarstwa od marca 2017 roku rozlicza się na zasadach ogólnych podatku VAT w systemie miesięcznym. Po stronie przychodów wykazywane są faktury dokumentujące sprzedaż: mleka, bydła, buraków cukrowych oraz sporadycznie maszyn rolniczych. Natomiast po stronie zakupów znajdują się koszty wykorzystywane w działalności rolniczej, tj. pasze dla zwierząt, nawozy, środki ochrony roślin, materiał siewny, usługi weterynaryjne, usługi inseminacyjne, leki dla zwierząt gospodarskich, odzież robocza, materiały techniczne, części zamienne czy drobne narzędzia. Jednakże należy podkreślić, iż proporcjonalnie rozliczane są koszty wspólne związane z gospodarstwem domowym oraz rolnym. Zaliczają się do nich przede wszystkim: woda, energia elektryczna, olej napędowy oraz usługi telekomunikacyjne.

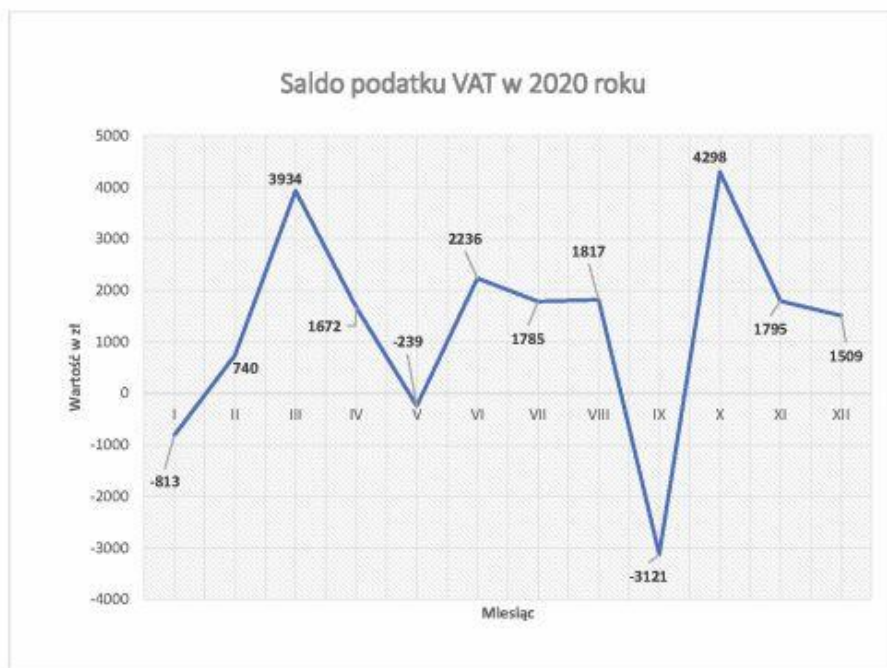
Na potrzeby przeprowadzenia kalkulacji opłacalności rozliczania się na zasadach ogólnych wykorzystano podsumowania rejestrów sprzedaży oraz rejestrów zakupów za roku 2020. Otrzymane wyniki zostały przedstawione w tabeli 1.

Tabela 1. Rozliczanie podatku VAT w 2020 roku

Miesiąc	Podatek należny (zł)	Podatek naliczony (zł)	Saldo podatku VAT (zł)
Styczeń	2 884	2 071	-813
Luty	2 881	3 622	740
Marzec	2 552	6 486	3 934
Kwiecień	2 547	4 219	1 672
Maj	3 271	3 033	-239
Czerwiec	2 215	4 451	2 236
Lipiec	2 322	4 107	1 785
Sierpień	2 638	4 455	1 817
Wrzesień	8 077	4 956	-3 121
Październik	3 179	7 477	4 298
Listopad	3 151	4 946	1 795
Grudzień	2 865	4 373	1 509
Razem	38 582	54 194	15 612

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Podsumowań rejestrów sprzedaży oraz zakupów za rok 2020.

Jak wynika z przeprowadzonego badania, w ujęciu rocznym podatek VAT naliczony (54 194 zł) przewyższał wartość podatku należnego (38 582 zł). Oznacza to, że saldo podatku w tym okresie wynosiło 15 612 zł, na korzyść rolnika. Rozpatrując miesięczne okresy „dodatkowa korzyść z rozliczania VAT” wystąpiła w lutym (740 zł), marcu (3 934 zł), kwietniu (1 672 zł), czerwcu (2 236 zł), lipcu (1 785 zł), sierpniu (1 817 zł), październiku (4 298 zł), listopadzie (1 795 zł) oraz grudniu (1 509 zł). Z kolei zobowiązanie podatkowe wystąpiło trzy razy: w styczniu (813 zł), w maju (239 zł) i we wrześniu (3 121 zł), na łączną kwotę 4 173 zł. Wykres 1 przedstawia graficzne ujęcie salda podatku VAT w poszczególnych miesiącach w 2020 roku.

Wykres 1. Saldo podatku VAT z 2020 roku.

źródło: Opracowanie własne na podstawie: Podsumowań rejestrów sprzedaży oraz zakupów za rok 2020.

Na wykresie 1 trudno nie zauważyć, że największe zobowiązanie wobec urzędu skarbowego wystąpiło we wrześniu na kwotę 3 121 zł. Wynikało to z faktu, iż wystąpiła sprzedaż buraków cukrowych. W marcu podatek wynikający z zakupów wynosił 3 934 zł. Wysoka wartość wynikała przede wszystkim z tego, iż marzec jest miesiącem intensywnych prac polowych i w związku z tym, ponoszone są koszty na zakup materiału siewnego, środków ochrony roślin, usług rolniczych itp. Jednakże największa nadwyżka podatku VAT pojawiła się w październiku. Kwota 4 298 zł uzbierała się z tytułu tworzenia zapasów spekulacyjnych, tj. nawozy oraz olej napędowy, które będą wykorzystywane w kolejnym sezonie.

Reasumując należy podkreślić, że rezygnacja ze statusu rolnika ryczałtowego powinna być zawsze poprzedzona dokładnymi analizami, opartymi na bazie informacji, tj. powierzchnia gospodarstwa rolnego, rodzaj prowadzonej działalności, struktura zakupów i sprzedaży oraz tego czy gospodarstwo planuje inwestycje. Na podstawie przeprowadzonej kalkulacji opłacalności stwierdzono, iż rozliczanie się na zasadach ogólnych podatku VAT indywidualnego gospodarstwa rolnego jest zasadne. W ujęciu rocznym rolnik zyskał 15 612 zł.

Paulina Cholewińska, KPODR w Minikowie